

جزوه کلاس‌های

مربیگری یادگیری الکترونیکی

جزوه‌ای جهت آمادگی معلمان و دانشجومعلمان برای تدریس در کلاس مجازی....

1

۱ فراتر از تدریس؛ همگام با شخصیت منحصر به فرد دانش‌آموز..... ۳

۲ تعامل معلم و دانش‌آموز در فضای مجازی..... ۶

۳ آداب رفتاری و کلامی در تدریس مجازی..... ۸

۴ شایستگی‌های معلمان در کلاس‌های آنلاین..... ۱۱

۵ معرفی انواع بسترهای برگزاری آموزش مجازی هم‌زمان و چگونگی انتخاب آنها..... ۱۳

۶ تجربه‌نگاری و تولید محتوای آموزشی از طریق پادکست..... ۱۶

۷ طراحی اصولی اسلایدها در نرم‌افزار پاورپوینت..... ۱۸

۱. فراتر از تدریس؛ همگام با شخصیت منحصر به فرد دانش آموز

استاد حمیده محمدی نسب

چگونه رابطه خود را با دانش آموزان خوب کنیم؟

- تیپ شخصیتی دانش آموزان را ابتدای سال بشناسیم و با هر کسی در ارتباط با آن شخصیت رفتار کنیم باید با بچه‌ها مثل قفل و کلید باشیم.

اگر می‌خواهیم از کارکردهای شناختی بهره ببریم و درس بچه‌ها را بهتر کنیم:

- در هر موقعیتی بر اساس آن رفتار کنیم و رابطه با دانش آموز را بر اساس خود آن فرد سامان دهیم.
- هیجان بچه‌ها و خود را کنترل کنیم. این کنترل کردن هیجانات، احتیاج به خودآگاهی خودمان دارد که درگیر هیجانات خودمان نسبت به دانش آموزان مختلف نشویم. این باعث می‌شود که بهتر تصمیم بگیریم و تدریس خودمان را به دور از جهت گیری احساسی انجام دهیم.

نحوه شناختن بچه های کلاس:

➤ ادراکی : انعطاف پذیرند، در لحظه زندگی می کنند ، خلاق اند و تکالیف را با تاخیر انجام میدهند.

➤ قضاوتی : برنامه ریزی دارند، مراحل دارند و یک راهی را پیش گرفته و تا آخر با دقت ادامه میدهند، منظم و دقیق اند.

➤ برون گراها : پرحرف، دیده شدن، بلند فکر کردن، صبر نکردن، پرنرژی، فرار از تنهایی

➤ درون گرا : محیط را آنالیز میکنند، تا مطمئن نباشد چیزی را نمیگویند، درونی آنالیز می کنند.

➤ حسی : پیروهای خیلی خوبی اند، از روی الگو خوب کار میکنند، بازی های قانون دار را خوب رعایت میکنند، حسابداریهای خیلی خوبی اند، چارچوب دارند و از حواس استفاده میکنند.

➤ شهودی : خلاق اند، متفاوت برخورد میکنند، خلق چیزهای جدید

➤ منطقی : رک و جدی اند، دنبال هدف خودشان اند و از بیرون خودخواه اند .

➤ احساسی : احساس افراد نسبت به آنها برایشان مهم است و در رابطه ی دوستی غصه میخورند.

✓ برون گرا یا درون گرا بودن

✓ شهودی یا حسی

✓ آدم ها چگونه تصمیم میگیرند: احساسی و منطقی

✓ نوع ارتباط آدم ها با دنیا: قضاوتی و ادراکی

✓ افرادی که گروه ویژگی‌های برون‌گرا، شهودی، احساسی، ادراکی را دارند؛ معمولاً برچسب بیش‌فعالی می‌خورند اما در کشیدن نقاشی خلاق یا نمایش بازی کردن خلاقانه در کلاس فوق‌العاده‌اند. می‌توانیم کارهنری بیشتر بسپاریم و در روش تدریس خلاق از آنها کمک بگیریم و البته در این بین نظم‌های ظریف دوستانه به کار آنها بدهیم.

✓ گروه دیگر یعنی (درون‌گرا، حسی، منطقی، شهودی) متاسفانه برای سیستم نظام آموزشی کنونی ما ایده‌آل‌اند.

ارتباط با دانش آموزان :

۱. رفتار با این دسته آدم‌ها باید متفاوت باشد؛ این تفاوت رفتار با گروه‌های مختلف دانش‌آموز است که ارتباط موثر را رقم می‌زند.
۲. جلسات اولیه را با بازی پیش ببریم تا آن ارتباط موثر شکل گیرد.
۳. در جریان تدریس از هر بچه‌ای متناسب با موقعیت بهره بگیریم؛ مثلاً، از کسی بپرسیم $2+2$ را یا از دیگری بخواهیم شعر کتاب را با صدای یک شخصیت کارتونی بخواند و یا از بچه‌ی پرانرژی بخواهیم وسایل تدریس را آماده کند.

۲. تعامل معلم و دانش آموز در فضای مجازی

خلاصه‌گویی بسیار مهم است؛ برای این کار، یک عنوان درس را در دو خط و به صورت کوتاه آموزش می‌دهیم و توضیح مسئله را از دانش آموزان می‌خواهیم تا مشارکت باشد و تنها خودمان حرف نزنیم. می‌توان ارزیابی بچه‌ها را با همین روش انجام داد تا متوجه شد که بچه‌ها متوجه حرف و محتوای آن عنوان شده اند یا خیر.

در آموزش مجازی معلم باید زودتر از دانش آموز سر کلاس باشد شاید یک از شروط حاضر شدن دانش‌آموزان، حضور معلم باشد. به علاوه از هرج و مرج در کلاس مجازی جلوگیری می‌شود.

اگر مبحث یا موضوعی نصفه موند، جلسه بعد پیگیر شویم؛ این به دانش‌آموزان حس مهم بودن می‌دهد.

می‌توان مطالبی را نصفه گذاشت و کنجکاوی بچه‌ها را برانگیخت تا ادامه‌ی صحبت و درس را در جلسه بعد دنبال کنند، اینگونه همه بچه‌ها به بهانه آن حاضر شوند. حتی در اواسط و آخر کلاس می‌توان چالش ایجاد کرد. اینکار کلاس را از خمودگی خارج کرده و قوه‌ی کنجکاوی افراد را فعال می‌کند تا در جلسات حضور پیدا کنند و تا آخر بمانند.

اگر از دانش‌آموزان شناختی نداریم و به دنبال پیدا کردن نماینده هستیم از بچه‌ها در خصوصی پرسیم که با چه کسی می‌خواهند هم‌کلاس باشند و وقتی دیدیم که یک نفر مورد تایید همه هست، نشان‌دهنده مقبولیت اوست و می‌تواند نماینده و رابط ما و دانش‌آموزان باشد.

کار گروهی برای تکالیف هم کاربرد دارد: هرکسی قسمتی از کار را انجام دهد و جلسه ی بعد گروه، کارش را برای ما توضیح دهد.

۳. آداب رفتاری و کلامی در تدریس مجازی

۱ سر حال بودن و شوق داشتن برای تدریس:

- یک سری از عوامل، شاید شوق تدریس را از بین ببرد اما مهارت معلمی است که از این عمل جلوگیری می‌کند. معلم باید در هر شرایطی سر حال و مشوق باشد و آن را در لفظ و هیجاناتش بروز دهد.
- با وجود لحن گیرا و با عشق است که دانش آموز ترجیح می‌دهد کارهای دیگر را رها کرده و به شما گوش دهد.
- معلم به نحوی مطالب را ارائه دهد، انگار که آن افراد اولین و آخرین نفراتی هستند که موضوع را برایشان می‌گوییم.
- لبخند زدن بسیار مخاطب را جذب می‌کند.

۲ استفاده از جملات کوتاه، مفید و تاثیرگذار

- با تجارب روزمره و داستان گویی با توصیف های ظریف و جزئی از چیزهایی که اکثر بچه ها درگیر آن هستند خیلی موثر است.

۳ توضیح کوتاه به مدت ۱۵-۲۰ ثانیه برای شرح مختصر جزئیات آن عنوان

- در حد ۲-۳ دقیقه اوج مطلب و اهم صحبت را گفته و بعد اگر نیازی بود، آن عنوان رو توضیح، بسط و گسترش دهیم.

- گسترش دایره لغات در این موضوع بسار مهم است. معادل ساده واژه‌های مختلف را باید بدانیم و آن را ساده بیان کنیم تا دانش آموز دچار چالش نشود و مطلب را دریافت کند (هرچه در تدریس راحت تر و ساده تر حرف بزنیم در تدریس موفق تریم و ارتباط موثر تری بین ما شکل می گیرد).

- در کلاس درس باید خودمان باشیم یعنی از خودمان، زندگی روزمره، مثال‌ها و اتفاقاتی که افتاده را برای مثال‌هایی که در کلاس می‌زنیم، بگوییم.

- استفاده از آداب رفتاری و حرکتی ملایم و ثابت نبودن اندامها باعث می‌شود مخاطب خسته نشود.

- برای مثال وویس داد و صبر کرد که اظهار نظر کنند یا سوال بپرسند. صبر کنیم تا بازخورد از بچه‌ها بگیریم و متوجه شویم مطلب جا افتاده یا نه.

- باید توجه داشت طنز با مسخره بازی قاطی نشود. توهین نداشته باشد. خیلی زیاد و به کرات انجام نشود که از بحث خارج شود. غیر مستقیم و بدون اشاره به شخص خاصی باشد.

- با تجارب روزمره و داستان گویی با توصیف های ظریف و جزئی از چیزهایی که اکثر بچه ها درگیر آن هستند خیلی موثر است.

- مثل فوق العاده، درجه یک، ویژه، ترسناک، خاص و ناب مخاطب جذب می شود و میخکوب صحبت میشود.
- به علاوه، برای جذب بچه های کوچک یا بزرگ در محیط "شاد" باید به ظاهر خود بسیار اهمیت بدهیم. آراسته بودن، رنگ لباس، لحن و صحبت کردن بسیار مهم است.
- بعد از هر توضیح، از مثال هایی که نیاز و علاقه بچه ها در آنهاست مثل بازی، خوراکی یا... استفاده کنیم.
- پس زمینه صحبت خودمان را عوض کنیم. باید توجه داشته باشیم که پس زمینه شلوغ نباشد ولی هر بار تنوع داشته باشد.

۴. شایستگی‌های معلمان در کلاس‌های آنلاین

استاد نسرین اصغرزاده

- ✓ در اینترنت فیلم‌های مختلفی هست که می‌توان از آنها برای تدریس ایده گرفت. همچنین فیلم‌های آموزشی رایگان وجود دارد که می‌توان در کلاس برای بچه‌ها گذاشت.
- ✓ در **Google lens** دانش آموز از سوالش عکس می‌گیرد و گوگل کتاب‌ها و مقالات مرتبط با آن موضوع را به او معرفی می‌کند تا جوابش را پیدا کند. می‌توان نحوه کار با آنها را به دانش‌آموز آموزش داد.
- ✓ تدریس باید دانش آموز محور باشد.
- ✓ می‌توان اتاق‌ها و گروه‌های مختلفی در نرم‌افزارهای مختلف (در ادامه جزوه توضیح داده شده) تشکیل داد و از آنها برای کارگروهی استفاده کرد.
- ✓ حتماً برای جلسه، پاورپوینت یا فیلم یا حتی کاغذ دست‌نویس یا نقاشی شده داشته باشیم و به دانش‌آموزان نشان دهیم تا عینی بودن بچه‌ها مورد توجه قرار گیرد.
- ✓ از بقیه کلاس برای حل مسئله کمک بگیریم.
- ✓ برای هر کلاس باید در همان زمان آموزش، ارزیابی قرار داد تا کم کم ارزشیابی کرد.
- ✓ در اشتراک گذاری کارهایمان با معلمان و افراد دیگر کوشا باشیم. خودمان هم در دسترس بچه‌ها باشیم.
- ✓ از کنار مسائل آنها که خواه نرم‌افزاری باشد یا خواه در یادگیری، ساده رد نشویم حمایتشان کنیم و اضطراب هایشان را رفع کنیم.

به سبک‌های یادگیری در طرح درس و تدریس توجه کنیم:

- عینی
- شنیداری
- کلامی
- حرکتی
- فیزیکی
- فکری
- اجتماعی
- مشارکتی

فعالیت‌های یادگیری:

- رفتاری
- ارتباط دادن چند مسئله با هم به صورت زنجیره‌ای
- مشارکتی

موفقیت در کلاس مجازی، نیازمند موارد زیر است:

- فن‌آوری
- ارتباط و تعامل خوب
- مدیریت زمان
- آموزش با کیفیت
- محتوای با کیفیت و متناسب با فضای ارائه
- تغییر نگرش نسبت به آموزش آنلاین

چیزهایی که باید قبل از کلاس آماده کنیم:

- هدف
- نحو ارزیابی
- ابزار
- فعالیت دانش آموز
- بازخورد مناسب به چه صورتی انجام شود
- حمایت و دسترس بودن به چه صورت باشد
- تکلیف قابل انجام

۵. معرفی انواع بسترهای برگزاری آموزش مجازی همزمان و چگونگی انتخاب آنها

استاد راضیه شاهوردی

اولین اصل، توجه به ساختار تدریس است: طراحی روش تدریس که در مجازی باید به صورت دیجیتال باشد.

توجه به این نکات ضروریست:
در آموزش مجازی همزمان

- ✓ گفت و گو
- ✓ کاهش فاصله فیزیکی و روانی میان یاددهنده و یادگیرنده
- ✓ استقلال یادگیرنده
- ✓ ارائه یک نمای کلی از محتوا و سازماندهی آن که می‌توان از **mind map** استفاده کرد
- ✓ استفاده از عناوین نمادین و مطابق با نمای کلی
- ✓ ارائه محتوا به صورت خلاصه
- ✓ اطمینان از ارتباط محتوا با یکدیگر
- ✓ استفاده از تصاویر

معرفی انواع نرم افزارهای مناسب برای آموزش مجازی همزمان

Zoom

- ✓ امکان برگزاری جلسات یک به یک با افراد حاضر در جلسه
- ✓ قابلیت اجرای مکالمات گروهی فقط تا ۴۰ دقیقه
- ✓ ظرفیت: ۱۰۰ نفر (نسخه پولی: ۵۰۰ نفر و مدت جلسه طولانی تر)
- ✓ دسترسی:
- ✓ Zoom room با پرداخت هزینه
- ✓ Zoom meeting به طور رایگان

Big blue button

- ✓ قابلیت ضبط کلاس
- ✓ قابلیت به اشتراک گذاری چندین ویدیو (برای پشتیبانی باید خریداری شود)
- ✓ ایجاد هر گونه پس زمینه در پشت سخنران (اگر عکس یک کلاس باشد منجر به ایجاد حس حضور در کلاس می شود)
- ✓ ایجاد اتاق های مختلف برای گروه های متفاوت دانش آموزان
- ✓ دارای وایت برد تعاملی

zoom

Sky room

Adobe connect

Big blue button

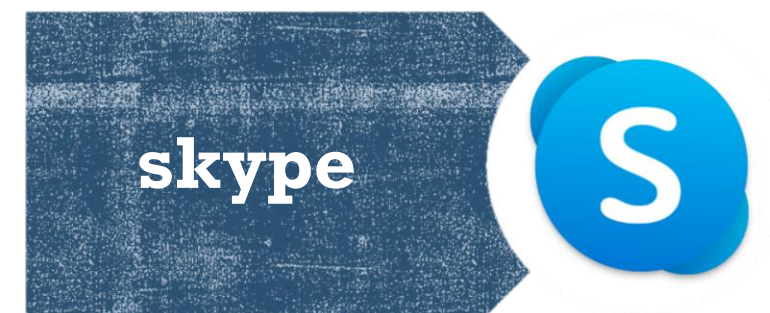

Ispring learn

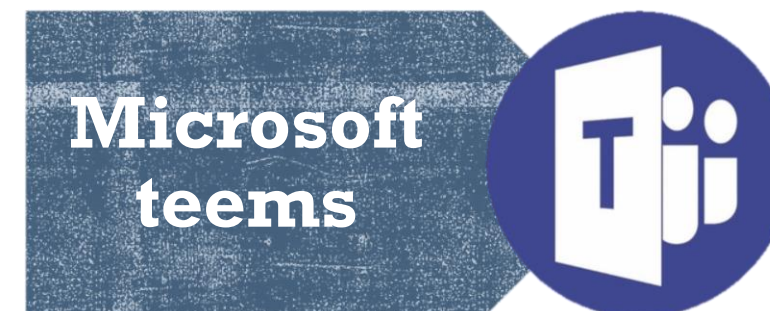
Skype

- ✓ ظرفیت: ۵۰ نفر در کلاس (نسخه پولی: ۲۵۰ نفر)
- ✓ کلید ایجاد کلاس: **New chat**
- ✓ قابلیت ایجاد گروه و چت و تماس تصویری
- ✓ قابلیت ضبط کلاس و ذخیره‌ی آن به مدت محدود
- ✓ مناسب برای سرعت اینترنت پایین (تست سرعت اینترنت در سایت: **Speedtest.ir**)

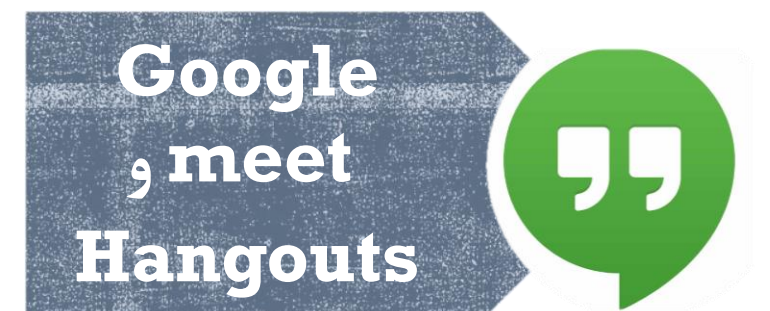
Microsoft teams

- ✓ مناسب برای کنفرانس‌ها
- ✓ ظرفیت: ۳۰۰ نفر در یک کنفرانس ویدیویی
- ✓ حداکثر تصویر ۹ نفر را می‌توان دید.
- ✓ می‌توان تیم‌های مختلفی تعریف کرد و اعضا را به گروه‌های کوچکتری در سازمان تقسیم‌بندی کرد. اعضا می‌توانند با یک آدرس **URL** مشخص اضافه شوند و یا ادمین آن‌ها را اضافه کند.
- ✓ با استفاده از **Office Forms** امتحان گرفت یا در تب **Assignments** به دانش آموزان تکالیف منزل داد. این امکانات با استفاده از آفیس **365 Education** به تیمز اضافه می‌شوند.

Hangouts

- ✓ تعداد افراد: ۲۵۰ نفر کاربر
- ✓ قابلیت ارسال فایل برای همه و ذخیره فایل به مدت طولانی

۶. تجربه‌نگاری و تولید محتوای آموزشی از طریق پادکست

استاد آرمیتا قربان‌شیرودی

✓ اگر تجربه ثبت نکنیم ممکن است در مواقع مشابه ندانیم چه کاری انجام بدهیم و حتی آن تجربه را فراموش کنیم. تبادل تجربه‌ها با معلمان هم‌افزایی را در به کار بردن دانش بالا می‌برد و موجب خلاقیت ایده‌ها و تجارب می‌شود و حتی منجر به تولید محتوا هم می‌شود.

✓ محتوا: اطلاعات ترغیب کننده‌ای که با مخاطب حرف می‌زند. (اطلاعات، هدف، کانال و طرح مشخص)

✓ باید توجه داشت در عصر کنونی، معلم، رقیب‌های زیادی در محتوا و تولید آن و حتی دانش دارد که پیروز شدن در این زمینه، مستلزم داشتن مهارت در این زمینه‌هاست.

در تولید محتوا :

✓ احساس و علاقه مخاطب را مورد توجه قرار دهیم.

✓ تولید محتوا باید غیرمنتظره باشد. (ایجاد چالش کند)

✓ قابل درک باشد و چیزهای مهم را بگوییم.

✓ معتبر ساده و عامیانه باشد.

✓ شکاف در دانش و اطلاعات افراد ایجاد کند. (تمام محتوا رابه مخاطب ندهیم و او را وادار به کاوشگری بکنیم).

✓ به طور داستانی گفته شود.

- ✓ نوعی از تولید محتواست که آموزش الکترونیکی است و یا حتی در ارائه تکلیف دانش آموز یا فعالیت کلاسی میتواند دانش آموز انجام بدهد. و یا حتی برای به اشتراک گذاشتن تجارب معلمی و تدریس هم موثر است.
- ✓ محیط آموزشی فعال برای تقویت انواع حواس مخاطب (به خصوص برای دانش آموزان مقاطع پایین تر) حائز اهمیت است.
- ✓ پادکست ها می توانند هر صدایی باشند. (استفاده از صداهاى مختلف در ضبط پادکست؛ مثلاً گفتن یک داستان)
- ✓ مراحلای که باید برای تولید پادکست تدریس مورد توجه قرار داد:

* برنامه ریزی: }
نمای کلی درس
انتخاب موضوع
برنامه ریزی و روایی داستان درس

➤ مثل طرح درس روزانه در کلاس حضوری تمام
مراحل باید پیش بینی شود.

➤ سایت های مختلف برای پخش و انتشار آن پادکست
میتوانند باشند. هم چنین منابع خوبی برای گوش
دادن به سایر پادکست ها هستند.

* سنجش دانش آموزان که چقدر درباره پادکست می دانند.

* شنیدن پادکست می تواند کمک کننده باشد.

* میزبان برای انتشار پادکست به منظور انتشار فراتر از کلاس درس؛ مثل: نامیک، شنوتو، تهران پادکست

۷. طراحی اصولی اسلایدها در نرم افزار پاورپوینت

استاد بهار بندعلی

چرایی طراحی اسلایدهای اصولی:

نکات مهم در طراحی اسلایدها:

۱. طراحی سناریو

روی یک برگه کاغذ یا در برنامه word، سناریوی کاری که میخواهیم انجام دهیم را می نویسیم که شامل تمام کارهایی است که برای درست کردن یک پاور می خواهیم انجام بدهیم؛ مانند مطالبی که در هر اسلاید می خواهیم بنویسیم. توالی منطقی و ارتباط منطقی بین اجرا، توجه به مثال هایی که میخواهیم به کار ببریم.

۲. تهیه مواد لازم

مواد مورد نیاز مانند عکس ، فیلم، جدول، متن (با ویراستاری و نگارش درست) آماده باشد.

۳. ویژگی های فضای ارائه پاورپوینت را در انجام آن اعمال کنیم:

برای مثال اندازه‌ی صفحه‌ای که پاورپوینت در آن ارائه می‌شود را می‌توان در قسمت: **slide size** → **Design** اعمال کرد. اگر مقداری از اسلاید های قبلی یا بعدی مشخص باشد باعث کاهش تمرکز مخاطب می شود.

۴. توجه به محدودیت های فضای ارائه پاورپوینت

برای مثال در اگر فضای ارائه پاورپوینت نرم افزار **adobe connect** باشد؛ نام گذاری پاورپوینت، باید به جای "ی" ، **shift +x** ، را تایپ کرد.

۵. درج شماره اسلاید

اشاره مخاطب به اسلاید موردنظر و نظم بخشیدن به اسلایدها در قسمت **slide number** → **insert**

۶. استفاده از اندازه‌ی مناسب فونت ها و کوتاه گویی در اجرا و ارائه محتوا

۷. تناسب فونت فارسی و انگلیسی بر اساس اهداف

۸. رعایت فاصله‌ی مناسب بین خطوط

۹. توجه به کیفیت تصویر انتخابی

۱۰. استفاده از ابزار **Align**

گزینه های مختلف برای تراز کردن تصاویر در فاصله مناسب: انتخاب تصاویر **Format** **Align**

۱۱. تبدیل عکس ها (تصاویر) به یک عکس در قسمت **format**

مخاطب

محتوا

۱- متن
۲- بولت پوینت
۳- شماره‌ها
۴- smart art
۵- جدول‌ها

استفاده از حداکثر سه رنگ در
تضاد کافی بین متن و زمینه

تعیین قانون در استفاده از رنگ‌ها (تداعی یک مفهوم
با یک رنگ)_(مثلا نوشتن اشتباهات با رنگ قرمز)

ترجیحا استفاده از پس زمینه روشن

توجه به مدت زمان ارائه

۱۲. توجه به انتخاب رنگ بر اساس:

۱۳. استفاده از اسلاید مستر (slide master)

← تصاویر، text box، footer، شماره اسلاید، طرح‌های اسلاید

✓ مکان این گزینه: view → slide master

✓ این گزینه به ما این امکان را می‌دهد تا پس از تغییرات، در صورت زدن گزینه‌ی apply to all تمامی تغییرات در تمامی اسلایدها اعمال شود.

✓ انتخاب شکل → format → rotate نیز اشکال و طراحی داخل صفحه را عوض می‌کند.

۱۴. توجه به کاربرد footer

مکان این گزینه: insert → header & footer

برای احترام به مخاطب

نام فرد، نام وبینار، موضوع و تاریخ را درج می‌کنیم. (کاهش احتمال سوءاستفاده)